

2014Z11577

Van de leden Neppérus (VVD) en Koolmees (D66) over de fiscale behandeling van uitkeringen uit het Artikel 2-fonds aan de staatssecretaris van Financiën (Ingezonden 20 juni 2014)

1

Bent u bekend met het feit dat een groep Nederlanders een uitkering van de Duitse overheid inzake de Conference on Jewish Material Claims Against Germany Inc., het zogenoemde Artikel 2-fonds, krijgt?

Antwoord 1

Ja.

2

Hoeveel Nederlanders krijgen er op dit moment een uitkering uit het Artikel 2-fonds? Op basis van welke gronden heeft iemand recht op een uitkering uit het Artikel 2-fonds en waarvoor is deze uitkering bedoeld?

Antwoord 2

Het is mij niet bekend hoeveel Nederlanders op dit moment een uitkering krijgen uit het Artikel 2-fonds. Volgens een schatting van de Stichting Joods Maatschappelijk Werk gaat het om ongeveer 2500 mensen.

Het Artikel 2-fonds is een door Duitsland ingestelde compensatieregeling voor Joodse vervolgingslachtoffers die opgesloten waren in een concentratiekamp dan wel gedurende een bepaalde periode gedwongen in een getto verbleven of ondergedoken zijn geweest in een door Nazi's bezet gebied of in een satellietstaat van de Nazi's.

Om voor de uitkering in aanmerking te komen mag het jaarinkomen niet hoger zijn dan US \$ 25.000, waarbij het inkomen van de partner en ouderdomspensioenen en -uitkeringen buiten beschouwing worden gelaten. Voorts mag er geen sprake zijn van een vermogen dat groter is dan US \$ 500.000 of van een eerder ontvangen uitkering uit Duitsland.

De uitkering kan alleen door de vervolgingslachtoffers zelf worden aangevraagd. Hun nabestaanden komen er niet voor in aanmerking. De uitkeringen zijn bedoeld als inkomensondersteuning.

3

Is de uitkering uit het Artikel 2-fonds een bruto of een netto uitkering en wat is het bedrag per uitkering per persoon?

Antwoord 3

In het belastingverdrag met Duitsland is de belastingheffing over de uitkering aan Duitsland toegewezen. De Duitse overheid heft echter geen belasting over uitkeringen als deze, die in het kader van 'Wiedergutmachung' worden gedaan. Voor inwoners van Duitsland heeft de uitkering dan ook een netto-karakter. In Nederland wordt de Artikel 2-fonds uitkering aangemerkt als een belastbare periodieke uitkering, waarover materieel gezien alleen premie volksverzekeringen wordt geheven. De uitkering bedraagt per persoon € 310 per maand.

4

Wordt deze uitkering meegenomen in de berekening van het verzamelinkomen op basis waarvan toeslagen worden toegekend? Zijn er mensen met een Artikel 2-fonds uitkering die per saldo minder geld overhouden door het verval van hun mogelijke toeslagen door de uitkering vanuit de Artikel 2-fonds? Zo ja, om hoeveel mensen gaat het?

Antwoord 4

De Artikel 2-fonds uitkering maakt deel uit van het verzamelinkomen voor de inkomstenbelasting en maakt daardoor automatisch deel uit van het toetsingsinkomen voor toeslagen.

Naarmate het toetsingsinkomen stijgt, dalen de inkomensafhankelijke toeslagen. Immers, door de stijging van het inkomen kan een groter deel aan kosten van huur en zorg uit het eigen inkomen worden voldaan. De mate waarin het recht op huur- en zorgtoeslag daalt als gevolg van de uitkering is afhankelijk van de individuele situatie waarin mensen verkeren en loopt daarom sterk uiteen. Een deel van de gerechtigden heeft ook zonder de uitkering al geen recht op toeslagen omdat hun toetsingsinkomen daarvoor te hoog is. Voor degenen die wel toeslagen ontvangen zal het ontvangen van de uitkering vaak leiden tot een lagere toeslag. In incidentele gevallen kan het voorkomen dat mensen als gevolg van het ontvangen van de Artikel 2-fonds uitkering per saldo

minder geld overhouden. Het is niet na te gaan of deze situatie zich daadwerkelijk voordoet en om hoeveel mensen het dan gaat.

5

Wilt u onderzoeken of het mogelijk is om deze Artikel 2-fonds uitkering niet mee te laten tellen bij het toekennen van toeslagen? Heeft het niet laten meetellen van deze specifieke uitkering voor het toekennen van toeslagen precedentwerking naar andere groepen met een bijzondere uitkering? Zo ja, hoe zou u deze precedentwerking kunnen beperken?

Antwoord 5

Voor de vaststelling van het voor de toeslagen in aanmerking te nemen toetsingsinkomen wordt aangesloten bij het fiscale inkomen. Op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen is het thans niet mogelijk daarvan af te wijken. Voor deze koppeling aan het fiscale inkomen is destijds bewust gekozen. Zowel de te betalen belasting en premie als het recht op toeslagen zijn immers afhankelijk van draagkracht. Het zou moeilijk verdedigbaar zijn om in de ene wet een ander draagkrachtbegrip te hanteren dan in de andere. Overigens zou een dergelijk onderscheid leiden tot een forse toename van de complexiteit van het uitvoeringsproces. Zoals mijn ambtsvoorgangers al in eerdere antwoorden op vragen uit uw Kamer hebben meegedeeld zou het niet-meetellen van draagkrachtverhogende uitkeringen principieel onjuist zijn. Bovendien zou daar een precedentwerking van uitgaan voor vele andere uitkeringen die hun oorzaak vinden in de gevolgen van bijvoorbeeld oorlog, rampen, terreur, gijzeling of mishandeling. Zo kent Nederland ook een aantal uitkeringen aan oorlogsslachtoffers die net als de Artikel 2-fonds uitkeringen worden aangemerkt als belastbare periodieke uitkeringen en om die reden ook meetellen voor de toeslagen. Het betreft bijvoorbeeld uitkeringen op grond van de Wet uitkeringen vervolgingslachtoffers 1940-1945, de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers en de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945. Uit het jaarverslag 2013 van de Pensioen- en Uitkeringsraad blijkt dat er in dat jaar ruim 28.000 van deze uitkeringen waren. Tegelijk wil ik niet aan de wens vanuit de Kamer voorbijgaan om te onderzoeken of het mogelijk is de uitkering in kwestie buiten beschouwing te laten bij de berekening van het verzamelinkomen voor de inkomstenbelasting en daarbij in ogenschouw te nemen wat het risico is van precedentwerking naar andere bijzondere uitkeringen met een vergelijkbaar karakter. Met het oog op de juridische aspecten van dit onderzoek en de daaraan verbonden budgettaire consequenties zal ik de Landsadvocaat vragen dit onderzoek te gaan uitvoeren. Over de uitkomst van dit onderzoek en mijn bevindingen naar aanleiding daarvan zal ik Uw Kamer informeren.